

Dienst Vervoer & Ondersteuning: een **veelzijdige** wereld *vol uitdagingen!*

U hebt ze waarschijnlijk vaak zien rijden: witte bussen met donkere ramen en blauwe strepen op de zijkant. Misschien moest u er zelfs wel een keer voor aan de kant, toen zo'n bus met zwaailicht en sirenes in uw spiegel opdook. Hebt u er wel eens over nagedacht wie er in zo'n bus vervoerd wordt? Een inkijk in de wereld van de landelijke vervoersdienst van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI).

Die blauwgestrepte bussen zijn van de Dienst Vervoer & Ondersteuning (DV&O), een landelijke dienst van DJI van het ministerie van Justitie en Veiligheid. In deze bussen vervoert de DV&O personen die onder de verantwoording van DJI vallen, zoals gedetineerden uit penitentiaire inrichtingen, jeugdigen uit justitiële jeugdinrichtingen en tbs-gestelden uit forensisch psychiatrische centra. Dit is dan ook het meest herkenbare product van de DV&O. Daarnaast vervoert de DV&O ook vreemdelingen en civielrechtelijke jeugdigen. Goederen, zoals DNA-materiaal, en zelfs geldtransporten voor het ministerie van Defensie worden ook door DV&O vervoerd.

Maar de DV&O doet nog veel meer. Zo hebben zij speciaal opgeleide professionals in dienst die bijstand verlenen bij calamiteiten in een justitiële inrichting. Ook heeft de DV&O speurhonden die verboden voorwerpen als drugs en telefoons opsporen in inrichtingen. De DV&O levert een groot aantal beveiligers aan zowel DJI als andere overheidsorganisaties. Maar zelfs dit is nog maar een fractie van de taken die de dienst uitvoert. Echter, in dit artikel gaat het alleen over de vervoerstak van de DV&O.

Vervoer is maatwerk

De vervoerstak van de DV&O kent een grote verscheidenheid aan soorten vervoer. Het vervoeren van justitiabelen naar en tussen inrichtingen, of bijvoorbeeld van de inrichting naar de rechtbank, is de meest bekende taak van de DV&O. Iedere doelgroep vraagt om een andere aanpak en stelt andere eisen aan het vervoer. Dit betekent dat een grote mate van flexibiliteit van de dienst en zijn personeel nodig is. De volgende typen vervoer worden onderscheiden.

Regulier beveiligd vervoer – Het regulier beveiligd vervoer is het meest bekende vervoer door de DV&O. Dit is het vervoer in de witte bussen, met geblindeerde ramen en blauwe strepen. Hier passen zeven personen in.

Extra beveiligd vervoer – Voor personen waar sprake is van een verhoogd risico wordt het vervoer extra beveiligd uitgevoerd. Er worden extra veiligheidsmaatregelen getroffen om risico's beheersbaar te houden en om de kans op bijvoorbeeld vluchten zo klein mogelijk te houden.

Bijzonder ondersteuningsteam (BOT) – De absolute elite op het gebied van transport van extreem vlucht- en/of vuurwapengevaarlijke gedetineerden is het BOT. Het BOT werkt volgens het motto: veilig en accuraat waar het nodig is en snel en geruisloos waar het kan. Aan de medewerkers van het BOT worden hoge eisen gesteld en zij moeten een zeer zware selectieprocedure doorlopen.

Beveiligd vervoer internationale strafhoven (BVIS) – Nederland heeft als klein land ten aanzien van internationale conflicten een grote positie. In Den Haag zijn meerdere internationale strafhoven gevestigd. Ons land is ook voor een groot deel verantwoordelijk voor de huisvesting en het transport van verdachten en getuigen in de vaak internationaal gevolgde rechtszaken. Ook deze transporten worden door de DV&O uitgevoerd. Vooral vanwege de bijzondere categorie personen is het werk van het BVIS uniek. Daarom heeft de DV&O specifiek voor deze doelgroep en de omstandigheden van het werk de BVIS-medewerkers opgeleid. De voormalige staatschoudeurs en hoogwaardigheidsbekleders vragen immers om een tactvolle manier van werken. Ook is er voor deze zaken vaak veel media-aandacht.

Vrachtdienst – Dozen met dossiers, meubilair, ontelbare 'was-knijpers' en pennen. Naast personen vervoert de DV&O ook goederen van en naar inrichtingen. Dit doet de vrachtdienst van de DV&O. Die afdeling draagt zorg voor het vervoer van bezittingen van gedetineerden bij overplaatsingen, van materialen voor de arbeidszalen van inrichtingen en producten die vervaardigd worden binnen de inrichtingen. Met speciaal

Divisie Vervoer

In 2017 zijn:

49.340 unieke personen vervoerd

150.183 verplaatsingen uitgevoerd

55.903 geannuleerde aanvragen verwerkt (vaak op de dag van uitvoering)

32.173 aanvragen met een beperking uitgevoerd

9 miljoen kilometers afgelegd met justitiabelen in het voertuig

ingerichte voertuigen verzorgt de vrachtdienst tegenwoordig ook het vervoer van DNA-materiaal van verdachten, zodat het materiaal veilig op de plaats van bestemming aankomt.

Directie vervoer – Ook het directie vervoer van DJI en het openbaar ministerie (OM) verzorgt de DV&O. Dit vervoer gebeurt in reguliere personenauto's door speciaal opgeleid personeel. Bij dit type vervoer staat de dienstverlening voorop, maar een veiligheidsaspect kan ook aan de orde zijn.

Speciale voertuigen – De DV&O kent een grote verscheidenheid aan speciale voertuigen. Zo zijn er 28-persoons cellenbussen die vaak worden ingezet bij grote evenementen of voetbalwedstrijden. Maar ook tandartsbussen, een sociaal-medische touringcar en een mobiel commandocentrum behoren tot het wagenpark.

De logistieke uitdaging

24/7 is de afdeling Logistiek op het hoofdkantoor in Assen in bedrijf. Deze afdeling zorgt ervoor dat alle vervoersbewegingen tijdig en zo efficiënt mogelijk worden ingepland. Dit kunnen vervoersbewegingen zijn vanaf het politiebureau

naar een huis van bewaring, maar ook een overplaatsing van de ene naar de andere inrichting, of een transport naar een zitting op de rechtbank. Iedere dag is het weer een nieuwe uitdaging voor de afdeling Logistiek om alle ritten op tijd uit te voeren binnen de bestaande kaders. Daarbij geldt dat, waar justitiabelen vroeger zonder al te veel moeite bij elkaar gezet werden, er nu steeds meer rekening wordt gehouden met het individu. Per individu wordt gekeken of, en zo ja, welke veiligheidsmaatregelen nodig zijn.

Het is zelfs wettelijk niet mogelijk om verschillende soorten justitiabelen samen te vervoeren. Een gevolg hiervan is dat de bezetting in de bussen is gedaald en dat er dus uiteindelijk meer bussen ingezet worden. Zo mogen justitiabelen die strafrechtelijk vastzitten niet samen vervoerd worden met personen die bestuursrechtelijk zijn ingesloten en moeten volwassenen en jeugdigen van elkaar gescheiden blijven. Datzelfde geldt voor mannen en vrouwen en jongens en meisjes. Daar past de DV&O de manier van vervoeren op aan, wat wel betekent dat er méér voertuigen nodig zijn. Op dit moment draait er een pilot met een nieuw type cellenbus die het in de toekomst mogelijk maakt om de verschillende doelgroepen gelijktijdig te vervoeren, zonder dat ze met elkaar in contact kunnen komen.

Naast het rekening houden met de beperkingen voor het samen vervoeren van bepaalde doelgroepen, houdt de afdeling Logistiek ook rekening met de benodigde beheers- en veiligheidsmaatregelen. Sommige justitiabelen vormen nu eenmaal een groter risico vanwege vluchtgedrag en kans op bevrijding van buitenaf of moeten om medische redenen aangepast vervoer hebben.

De DV&O heeft risicoanalisten in dienst die risicoclassificaties maken. Op basis van deze risicoclassificatie wordt bepaald hoe iemand wordt vervoerd (bijvoorbeeld onder begeleiding van extra medewerkers, met vrijheidsbeperkende middelen, met aangepaste geweldsmiddelen of met een onopvallend voertuig). Ieder transport is dus maatwerk en vraagt om andere maatregelen.

Real-time plannen met Drife

Onze klanten waaronder bijvoorbeeld het Openbaar Ministerie, de justitiële inrichtingen en de Dienst Terugkeer en Vertrek kunnen via een speciaal en nieuw systeem, Drife, vervoersaanvragen indienen. Drife maakt het DV&O mogelijk om flexibel en real-time te plannen. Voorheen was het zo dat, wanneer zich een mutatie voordeed op de dag van het transport, er handmatig bekeken moest worden hoe dit ingepast kan worden in de planning. Met de komst van Drife is hierin verandering gekomen doordat Drife in staat is om een zo efficiënte mogelijke planning te maken op basis van de situatie zoals die op dat moment is.

Drife houdt hierbij rekening met alle planregels, wat er enkele tientallen zijn (waaronder het niet samen mogen

advertentie

De manier waarop, dat maakt het verschil.

Door onze expertise binnen Internal Audit en een persoonlijke aanpak begeleiden wij met succes audit professionals in hun zoektocht naar een nieuwe uitdaging.

interim - search - advies
www.fellowfield.nl

Divisie Specialistische taken

Er is **331** keer het zwaarste niveau van beveiligd vervoer ingezet. Dit wordt uitgevoerd door het Bijzonder Ondersteuningsteam

Het extra beveiligd vervoer heeft **6.841** verplaatsingen uitgevoerd en **2.058** unieke personen vervoerd

Er zijn **588** opdrachten uitgevoerd door het Beveiligd Vervoer Internationale Strafhoven

We zijn **533** keer met een TBS-patiënt op beveiligd verlof geweest

Er waren dit jaar **479** ziekenhuisbewakingen met een gemiddelde lengte van **62** uur

De speurhonden hebben **770** controles uitgevoerd op bezoekers, leveranciers en gedetineerden

vervoeren van bepaalde doelgroepen). De mondelinge communicatie tussen de afdeling Logistiek en de voertuigen is verdwenen en wordt vervangen door digitale berichten, dit vermindert de kans op fouten. Daarbij kan Drife ook rekening houden met de wensen en de bijzonderheden van de klant, waardoor wij nog meer maatwerk kunnen leveren. Kortom, Drife draagt bij aan de kwalitatieve verbetering van de dienstverlening.

Control en de financiële uitdaging

Binnen DJI is een planning- en controlcyclus van kracht om monitoring, sturing en het afleggen van verantwoording mogelijk te maken. DV&O stelt in dit kader jaarplannen op (inclusief bestedingsplannen), levert controlrapportages

(viermaandsrapportages) en jaarverslagen op richting de hoofddirectie van DJI. De afdeling Concerncontrol van het hoofdkantoor analyseert en adviseert de hoofddirectie over de door DV&O ingediende rapportages.

Hoewel de veiligheid binnen DV&O altijd voorop staat, zijn ook de financiële kaders een belangrijke factor. Transporten moeten veilig, maar ook binnen de daarvoor beschikbare financiële kaders uitgevoerd worden zoals dat is overeengekomen met de opdrachtgevers. Voor alle producten, dus ook voor alle soorten vervoer, wordt gewerkt met tarieven zoals die zijn vastgesteld door de hoofddirectie van DJI. Aan het eind van ieder jaar wordt een nacalculatie gemaakt, de uitkomsten daarvan kunnen aanleiding zijn om voor te stellen de vastgestelde tarieven te wijzigen. Op deze manier wordt geprobeerd de producten kostendekkend te houden. Dit is een constante uitdaging, zeker gezien DV&O als uitvoerende dienst veel afhankelijkheden kent en zelf met niet-beïnvloedbare factoren te maken heeft, zoals files en weersomstandigheden. Naast de eigen analyses en beoordelingen worden (op eigen initiatief of op initiatief van de opdrachtgevers) audits door de interne afdeling van DJI uitgevoerd om te kijken of de processen goed geborgd zijn.

DV&O en interne audit

DJI beschikt over een eigen interne afdeling. De afdeling voert hoofdzakelijk drie typen audits uit: vraaggestuurde/operational audits, financiële audits en audits op het gebied van safety, security en housing (SSH). De afgelopen tijd is die interne afdeling op diverse onderwerpen binnen DV&O ingezet. Zo heeft zij onder meer gekeken naar het wagenparkbeheer (kilometerregistraties, poolauto's en persoonsgebonden dienstauto's), zijn de steunpunten en het hoofdkantoor geaudit op onder meer incidentbestrijding, beveiligingsprocessen en voertuigenbeheer, zijn er adviezen opgesteld ten aanzien van het vergroten van de efficiëntie van het inkoopproces en wordt er gekeken naar de totstandkoming van tarieven. Doorgaans worden audits verricht op eigen verzoek van DV&O (vraaggestuurd). Het kan echter ook voorkomen dat DV&O wordt geaudit op verzoek van een afnemer.

De DV&O is een omvangrijke en veelzijdige dienst die continu voor de uitdaging staat om transporten zo efficiënt mogelijk uit te voeren zonder daarbij de kwaliteit uit het oog te verliezen. Maar juist dit maakt het werk enorm boeiend! <<

Noot

De teksten in dit artikel zijn deels gebaseerd op het boek *In een rechte lijn, de geschiedenis van de DV&O* van Ralph Stoové.

Saskia Moorlag is een van de beleidsadviseurs van de DV&O en houdt zich bezig met diverse (beleids)dossiers. Daarnaast adviseert zij de organisatie (on)gevraagd over diverse onderwerpen.